

**MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Til AMU-udbydere

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR nr.: 29634750

10. juni 2016
Sags nr.:16/04402

Orientering om initiativ om AMU-branchepakker i trepartsaftalen om arbejdsmarkedsintegration

I marts 2016 indgik arbejdsmarkedets parter og regeringen en trepartsaftale om arbejdsmarkedsintegration. Som en del af aftalen skal der skabes mere målrettede veje ind på det danske arbejdsmarked for flygtninge og familiesammenførte. Herunder indgår et initiativ med fokus på opkvalificeringsmulighederne i arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) gennem branchepakker og de særlige tilbud til tosprogede (se bilag 1).

På den baggrund igangsætter vi fra central side en informationsindsats målrettet kommunerne med fokus på, hvordan kommunerne med fordel kan benytte AMU i forbindelse med deres beskæftigelsesindsats for flygtninge og familiesammenførte. I vil naturligvis blive orienteret, når vi skriver til kommunerne.

Vi forventer, at informationsindsatsen vil medføre flere henvendelser til jer i forhold til at få afklaret, hvordan I kan understøtte kommunernes lokale beskæftigelsesindsats. Derfor opfordrer vi jer til allerede nu at gå i gang med at sammensætte AMU-branchepakker, der kan opkvalificere flygtninge og familiesammenførte til beskæftigelse på det lokale arbejdsmarked. Det vil være oplagt, at det sker i samarbejde med jobcentre, de lokale uddannelsesudvalg, virksomhedsnetværk m.m., og gerne i regi af VEU-centrene.

Det kan i den forbindelse være meget relevant at undersøge, hvordan en AMU-branchepakke i kombination med de særlige tilbud til tosprogede i AMU kan virke særligt understøttende for flygtninge og familiesammenførtes vej ind på det danske arbejdsmarked. Da vi ved, at AMU for tosprogede er et område, som flere udbydere ikke har erfaring med, har vi i bilag 2 lavet en mini-vejledning om de særlige tilbud til tosprogede i AMU, som vi håber kan inspirere jer. Bilaget gennemgår kort målgruppen for de særlige tilbud, hvad de særlige tilbud består af og

opstiller eksempler på, hvordan man kan sammensætte særlige uddannelsesforløb for tosprogede.

Udover AMU for tosprogede kan det være hensigtsmæssigt at overveje, hvordan AMU-branchepakkerne kan kombineres med andre tilbud, som deltageren enten skal eller med fordel kunne deltage i. Det kan fx være danskuddannelse efter lov om danskuddannelse for voksne udlændinge eller almen voksenuddannelse. For at understøtte en tættere sammenhæng mellem den erhvervsrettede undervisning og undervisningen i dansk tilstræbes det, at det fra d. 1. juli 2016 bliver muligt at udlicitere generelle og tværgående AMU-kurser til godkendte sprogcentre.

Derudover vil vi opfordre jer til, at I også, hvor det er relevant, forsøger at medtænke de strukturer og forløb, der er udviklet i de senere år, herunder forløb på de regionale og den nationale positivliste for ledige.

Efteruddannelsesudvalgene, der er nedsat af arbejdsmarkedets parter, og som er ansvarlige for at udvikle nye arbejdsmarkedsuddannelser, modtager som en del af initiativet nogle midler til at understøtte indsatsen. Efteruddannelsesudvalgene skal primært understøtte indsatsen ved i samarbejde med AMU-udbydere at sammensætte AMU-branchepakker målrettet den lokale beskæftigelsesindsats for flygtninge. Derudover kan de udvikle undervisningsmaterialer og arbejdsmarkedsuddannelser til brancher, hvor der erfaringsmæssigt deltager mange tosprogede, og hvor der derfor kan være behov for en særlig bevidsthed om primært sproglige udfordringer, men også kulturelle forskelle.

For at VEU-centrene kan påtage sig en understøttende rolle i forhold til initiativet, fordeles restbeløbet på ca. 2,5 mio. kr. fra VEU-centrenes bonuspulje for 2015 på de enkelte VEU-centre. VEU-centrenes rolle bliver bl.a. at agere tovholdere i forhold til at få afklaret, beskrevet og sammensat AMU-branchepakker i forhold til de lokale beskæftigelsesbehov i samarbejde med relevante lokale og regionale aktører på erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet. Derudover skal VEU-centrene udbygge den lokale dialog med kommunerne om mulighederne i AMU-branchepakker og derved supplere den centrale informationsindsats.

Vi vil derudover bede VEU-centrene om at samle op på, hvilke branchepakker, herunder særlige uddannelsesforløb for tosprogede, der allerede eksisterer i deres dækningsområde, målrettet det lokale jobmarked, samt opdatere os, når der bliver udviklet nye. Vi vil så fra central side lave en samlet oversigt over, hvilke lokale branchepakker/særlige forløb, der eksisterer og hvor. Oversigten kan forhåbentlig også inspirere jer i det videre arbejde.

Vi håber, at I vil bidrage til at gøre en ekstra indsats for at understøtte, at de nyankomne flygtninge og familiesammenførte får fodfæste på det danske arbejdsmarked og dermed hurtigere bliver integreret i det danske samfund.

Hvis I har spørgsmål til ovenstående kan I kontakte fuldmægtig Anna Raundahl på e-mail: anna.raundahl@stukuvn.dk, eller tlf.: 3392 5439.

Med venlig hilsen

Lisbeth Bang Thorsen
Kontorchef
Kontor for Voksenuddannelse og Overgange
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Bilag 1: Trepartsaftalen om arbejdsmarkedsintegration

Initiativet om AMU-branchepakker i trepartsaftalen lyder som følgende:

27. Der skal gennemføres en informationsindsats over for kommunerne om mulighederne ved brug af branchepakker i den lokale beskæftigelsesindsats over for flygtninge og familiesammenførte, bl.a. ved formidling af gode eksempler. Informationsindsatsen vil også sætte fokus på, at arbejdsmarkedsuddannelser om nødvendigt kan gennemføres på andre sprog end dansk, ligesom det synliggøres, at AMU-branchepakkerne kan suppleres med danskundervisning og udbydes fleksibelt.

og

28. Der skal efter behov udvikles nye supplerende AMU-branchepakker, der matcher de lokale beskæftigelsesbehov for målgruppen.

Hele aftalen kan I finde her: [Trepartsaftale om arbejdsmarkedsintegration](#)

BILAG 2: Mini-vejledning om de særlige tilbud til tosprogede i AMU

1. Indledning	6
2. Målgruppen.....	6
3. Særlige uddannelsesforløb for tosprogede.....	6
3.1 Muligheder i og rammer for de særlige uddannelsesforløb for tosprogede	7
3.2 Sammensætning af et særligt uddannelsesforløb for tosprogede.....	7
3.3 Visitation	10
3.4 Praktik.....	10
3.5 Beviser	11
4. Arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede	11
4.1 Kort gennemgang af arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede.....	11
4.2 Gennemførelse herunder særlige muligheder for afkortning	13
4.3 Lærerkvalifikationer.....	13
4.4 Individuel kompetencevurdering (IKV) målrettet tosprogede.....	14

■ 1. Indledning

De særlige tilbud til tosprogede i AMU er blevet etableret for at understøtte, at tosprogede deltagere, herunder flygtninge og indvandrere, får samme forudsætninger for at begå sig på det danske arbejdsmarked som personer med dansk som førstesprog. Disse tilbud skal understøtte de tosprogede deltagere i at opnå fuldt udbytte af den faglige undervisning samt øge deres forudsætninger for yderligere uddannelse efter endt AMU-forløb. Det giver derfor rigtig god mening at tænke branchepakker målrettet flygtninge sammen med de særlige tilbud til tosprogede i AMU.

De særlige tilbud til tosprogede i AMU består af:

- Arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede
- Særlige uddannelsesforløb for tosprogede

■ 2. Målgruppen

For ansøgere til AMU's tilbud til tosprogede gælder de samme vilkår som for personer, der søger optagelse på ordinær AMU, dvs. at de enten skal have fast bopæl, defineret som bopæl i CPR-registret, eller reel og faktisk beskæftigelse i Danmark jf. [§ 9 bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. § 9](#).

Ovenstående betyder, at asylansøgere ikke har adgang til AMU herunder AMU for tosprogede. For asylansøgere må man i stedet gennemføre en eventuel aktivitet som indtægtsdækket virksomhed (IDV). Hvis asylansøgeren senere får opholdstilladelse og bliver bopælsregistret, kan der gennemføres en IKV, hvis personen har behov for et AMU-bevis.

Derudover er det et krav, at deltageren ikke har dansk som modersmål, og har brug for undervisning, der tager højde for særlige sproglige eller faglige forudsætninger, for at de kan begå sig på arbejdsmarkedet jf. [§ 25, stk. 2 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

En potentiel kursist skal dog sprogligt være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende resultat. For at sikre dette, kan AMU-udbyderen pålægge kursisten at gennemføre en test i undervisningssproget eller undervisningssprogene senest ved påbegyndelsen af uddannelsen. I publikationen [”Sprogtest i AMU - Inspirationsmateriale til sprogtest af personer med dansk som andetsprog ved optagelse på arbejdsmarkedsuddannelse”](#), kan man hente information om sprogtest i AMU. De sproglige krav vil afhænge af kursets kompleksitet. Gennemføres kurset på dansk vil det som minimum kræve dansksproglige forudsætninger svarende til prøve i dansk 1 i danskuddannelserne efter [lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl.](#) Dette niveau kan en potentiel kursist nå gennem danskuddannelserne eller gennem FVU-start.

■ 3. Særlige uddannelsesforløb for tosprogede

Det er i AMU muligt at etablere særlige uddannelsesforløb for tosprogede. Formålet er at give tosprogede deltagere fleksible muligheder for at udvikle deres erhvervsrettede kompetencer på en måde, der tager hensyn til særlige sproglige, faglige eller kulturelle uddannelsesbehov.

Særlige uddannelsesforløb for tosprogede kan sammensættes af:

- Arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser for tosprogede (se afsnit 4).
- Enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse.
- Praktik.

En branchepakke, der er udviklet til at give de nødvendige kompetencer til at udføre en specifik arbejdsopgave, kan med fordel enten etableres som et særligt uddannelsesforløb for tosprogede, hvorved man opnår særlige muligheder i forhold til afholdelse, se næste afsnit, og/eller suppleres med de særlige AMU-kurser målrettet tosprogede, se afsnit 3.

3.1 Muligheder i og rammer for de særlige uddannelsesforløb for tosprogede

Der skal indgå mindst to elementer i et særligt uddannelsesforløb. Det kan fx være en kombination af en ordinær arbejdsmarkedsuddannelse og en arbejdsmarkedsuddannelse for tosprogede eller af to forskellige ordinære arbejdsmarkedsuddannelser.

Der er ikke nogen øvre grænse for, hvor mange uddannelseselementer der må inddrages i et forløb, eller hvor lang tid det maksimalt kan vare, bortset fra at praktikken maksimalt må vare 12 uger, og den ikke må have en længere varighed end undervisningsdelen ([se AMU-bekendtgørelsen § 26, stk. 3](#)).

Etablering af et særligt uddannelsesforløb for tosprogede giver følgende muligheder:

1. Varigheden af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, som indgår i særlige uddannelsesforløb for tosprogede, kan forlænges af uddannelsesstedet med op til 25 pct. af den normerede varighed, hvis der er behov for, at deltagerne får mere tid til at nå målet med uddannelsen ([se AMU-bekendtgørelsen § 26, stk. 1](#)).
2. Der er tilknyttet en tillægstakst på 8.580 kr. pr. årselev eksklusiv moms til de særlige uddannelsesforløb for at honorere de koordinationsopgaver, som planlægning og gennemførelse af et særligt uddannelsesforløb for tosprogede medfører.
3. Ved uddannelsesforløb, hvor der indgår danskundervisning, kan en del af undervisningen i dansk som andetsprog integreres med den faglige undervisning, så der kan være dobbeltlærer i op til 1 / 3 af den ugentlige undervisningstid ([se AMU-bekendtgørelsen § 26, stk. 2](#)).

3.2 Sammensætning af et særligt uddannelsesforløb for tosprogede

For at deltagerne kan få det største udbytte af forløbet er det væsentligt, at der i forbindelse med den konkrete tilrettelæggelse indholdsmæssigt tænkes i faglige helheder og ikke kun i enkelte arbejdsmarkedsuddannelser. Det betyder, at de enkelte uddannelseselementer og evt. praktikforløb kan splittes op i mindre dele og indlægges i den rækkefølge, der giver den bedste helhed og progression.

Hvis der indgår kurser i dansk som andetsprog i forløbet anbefales det at lave en integration af indholdet i kurserne i dansk som andetsprog og det faglige indhold, da erfaringer har vist, at

det kan være meget gavnligt for kursisternes faglige og dansksproglige udvikling at knytte de to vinkler på kompetenceudvikling tæt sammen. Samtidig er det en meget motiverende måde at lære dansk på, når sproget anvendes i konkrete faglige situationer.

Det kan være relevant at samtænke en branchepakke/et særligt uddannelsesforløb for tosprogede med andre uddannelsesstilbud, som den tosprogede enten skal eller med fordel kunne deltage i. Hvis deltageren fx skal deltage i en danskuddannelse jf. [lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl.](#) kan det give rigtig god mening, hvis man tænker de to uddannelsesforløb sammen, så danskuddannelsen understøtter den erhvervsrettede uddannelse. Det kan også være relevant at etablere et samspil mellem en branchepakke/et særligt uddannelsesforløb og fx FVU-start eller FVU for tosprogede afhængig af målgruppen.

Der er meget frie rammer for, hvordan undervisningen kan tilrettelægges rent praktisk. Undervisningen skal ikke nødvendigvis være i 37 timer om ugen. Den kan for eksempel finde sted tre dage om ugen eller kun i formiddagstimerne eller om aftenen. Det er erfaringen, at det kræver et tæt samarbejde mellem kommune og/eller virksomhed, for at de særlige uddannelsesforløb bliver en succes.

Nedenfor er skitseret tre eksempler på særlige uddannelsesforløb, men forløbene kan som sagt etableres på mange forskellige måder alt efter behov.

Eksempel 1:

Målgruppe: Tosprogede, der har behov for et forløb, som indeholder introducerende elementer til branchen og arbejdsmarkedet. De har behov for undervisning i dansk som andetsprog for at få tilstrækkeligt udbytte af uddannelsen og for at forbedre deres dansk kundskaber. Deltagerne har forinden gennemført FVU-start for at opnå dansksproglige kompetencer til at kunne følge AMU med dansk som undervisningssprog.

Mål: At deltagerne får kompetencer til at kunne varetage job som køkkenmedhjælp i kantiner og restauranter.

Varighed: 26 uger og tre dage inklusive 12 ugers praktik. Der undervises gennem hele forløbet lige meget i branchespecifikke arbejdsmarkedsuddannelser og i dansk som andetsprog.

Introduktion til et branchemarked (F/I) 40 533	Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I) 40 534	Almen fødevarerhygiejne for F/I 45 902	Praktik	Det kreative, kolde køkken 42 438	Anretning af mad i cafeteria og kantine 44 608	Praktik	Grundtilberedning i restaurant og kantine 45 491	Brød, kager og desserter i cafeteria og kantine 44 607	Praktik	Arbejdsmarked, it og jobsøgning for (F/I) 40 534
Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572	Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572	Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572		Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572	Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572		Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572	Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572		Dansk som andetsprog for F/I, basis 45 572
3 uger	1 uge	2 uger	4 uger	2 uger	2 uger	4 uger	2 uger	8 dage	4 uger	1 uge

Eksempel 2:

Målgruppe: Flygtninge fra Syrien som ikke har dansksproglige kompetencer til at følge AMU på dansk. Forløbet gennemføres med tolkning fra dansk til arabisk. Sideløbende med AMU-forløbet deltager kursisterne i en af danskuddannelserne efter lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. på et sprogcenter. AMU-udbyderen og sprogcentret har aftalt, at en del af danskundervisningen flyttes ud til AMU-udbyderens adresse, så de to uddannelseselementer kan understøtte hinanden. På den måde lærer kursisterne at tale dansk om bl.a. svejseopgaverne, så de lærer det dansk, som de har brug for, for at kunne begå sig på arbejdspladsen.

Mål: At deltagerne får kompetencer inden for svejsning, som bringer dem tættere på en virksomhedspraktik og efterfølgende ordinær beskæftigelse.

Varighed: Samlet 17 dages undervisning i AMU - på en uge har de tre dages AMU-undervisning og to dages danskundervisning på sprogcentret.

MAG-svejsning proces 136 40098	MAG-svejsning proces 135 44676	Sikkerhedskursus 44560	TIG-svejsning 44451
5 dage	5 dage	2 dage	5 dage

Eksempel 3:

Målgruppe: Ledige tosprogede, som ikke har dansksproglige kompetencer til at følge AMU på dansk. Forløbet gennemføres i stedet på engelsk. Samtidig følger deltagerne danskuddannelse efter lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. på et sprogcenter. Underviserne på de to uddannelsesforløb har etableret et samarbejde i forhold til understøtte, at den erhvervsrettede og den sproglige undervisning tænkes sammen.

Mål: At deltagerne får kompetencer, der er nødvendige for at klare sig på det danske arbejdsmarked. At der deltages i relevante praktikker, hvor der er en reel mulighed for, at det kan lede til beskæftigelse. Praktikken blev gennemført som indtægtsdækket virksomhed (IDV), da kommunen ønskede en tættere opfølgning på praktikken, end det var økonomisk muligt inden for AMU-rammen.

Varighed: Samlet 47 dages undervisning i AMU – på en uge har de tre dages AMU-undervisning og to dages danskundervisning på sprogcentret. Elementerne fra kurset Arbejdsmarked, it og jobsøgning F/I, 40 534, blev delt op, da det gav en bedre helhed i forløbet. Derudover tre måneders praktik.

Arbejds- marked, it og jobsøg- ning F/I 40 534	Individuel kompeten- cevurdering i AMU – F/I 40 081 ----- Den per- sonlige uddannelses – og jobplan 40 041	Praktik	Brug af pc på arbejds- pladsen 45 565 -----	Arbejds- marked, it og jobsøg- ning F/I 40 534 ----- Interkultu- rel kompe- tence i jobudøvel- sen 43 766	Praktik	Introdukti- on til arbejdsmar- kedsuddan- nelserne (F/I) 40 532 ----- Arbejds- marked, it og jobsøg- ning F/I 40 534	Praktik	Arbejds- marked, it og jobsøg- ning for (F/I) 40 534
15 dage	9 dage	4 uger	3 dage	6 dage	4 uger	9 dage	4 uger	5 dage

3.3 Visitation

For at sikre, at ansøgere til et særligt uddannelsesforløb for tosprogede sprogligt vil være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende udbytte, er det et krav, at de senest ved påbegyndelse af uddannelsen skal gennemføre en test i undervisningssproget/undervisningssprogene ([se AMU-bekendtgørelsen § 26, stk. 4](#)).

Der er ikke fastlagt bestemte krav til, hvordan testningen skal gennemføres, og den skal tilpasses det konkrete uddannelsesstilbud. I publikationen [”Sprogtest i AMU - Inspirationsmateriale til sprogtest af personer med dansk som andetsprog ved optagelse på arbejdsmarkedsuddannelse”](#), kan man hente input om sprogtest i AMU. Jf. § 28 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#) kan sprogtestningen ske under rammerne for individuel kompetencevurdering (IKV).

Hvis uddannelsesforløbet skal foregå på dansk, og der fx skal indgå kurser i dansk som andetsprog i uddannelsesforløbet, skal sprogtesten foretages af en lærer i dansk som andetsprog. Det er en fordel, hvis sprogtesten sker i samarbejde med en faglærer inden for den aktuelle branche. Hvis uddannelsen skal foregå på et andet sprog end dansk, vil det typisk være en faglærer inden for den aktuelle branche, der gennemfører sprogtesten, eventuelt med brug af tolk.

3.4 Praktik

Uddannelsespraktik er et brugbart og vigtigt redskab, hvorigennem deltagerne får mulighed for at få viden og erfaringer af faglig, sproglig og kulturel art, som kan inddrages i den videre undervisning, og som understøtter deres muligheder for efterfølgende beskæftigelse.

Praktikken kan placeres som én eller flere praktikperioder undervejs i et uddannelsesforløb eller ved slutningen. I begge tilfælde er det relevant med en opfølgning, hvor erfaringerne fra praktikken bearbejdes. Som nævnt i afsnit 3.1 må praktikdelen maksimalt vare 12 uger, og den må ikke have en længere varighed end undervisningsdelen. De enkelte praktikperioder vil normalt have en varighed af op til fire uger.

For at få det optimale udbytte af en praktik er det nødvendigt, at både deltageren og praktikstedet er bevidste om, hvad formålet med praktikken er. Undervejs i praktikperioden bør en

lærer med kendskab til både deltageren og branchen besøge praktikvirksomheden og følge op på praktikopholdet.

Efter praktikforløbet er det væsentligt, at der bliver fulgt op på de erfaringer, som deltagerne har gjort sig. Det kan gøres, ved at deltagerne holder oplæg eller på anden måde formidler deres oplevelser og erfaringer.

Arbejdspladsen modtager ikke refusion eller nogen anden form for kompensation for at modtage praktikanter fra særlige uddannelsesforløb for tosprogede. Det forudsættes, at deltagerne under deres praktikophold ikke erstatter eksisterende arbejdskraft på arbejdspladsen, dvs. at de indgår ”overtalligt” i arbejdet. Ligeledes forudsættes det, at virksomheden sikrer deltagerens arbejdsforhold således, at de er i overensstemmelse med de gældende regler for arbejdsmiljø og sikkerhed inden for den pågældende branche. Deltagerne er i praktikken forsikret gennem statens erstatningsordning jf. [Bekendtgørelse om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v., BEK nr. 240, af 11. marts 2015](#). Hvis deltageren er under 18 år, skal man være opmærksom på, at [Bekendtgørelse om unges arbejde, BEK nr. 239, af 6. april 2005](#) også skal overholdes.

Skolen modtager ingen betaling, når kursisterne deltager i praktik. Opgaver for skolen forbundet med praktikken skal dækkes af tillægstaksten – se afsnit 3.1.

3.5 Beviser

Uddannelsesstedet skal udstede beviser og eventuelt certifikater til de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag, som indgår i et særligt uddannelsesforløb for tosprogede efter de gældende regler jf. § 22 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.](#)

Uddannelsesstederne skal også udstede et deltagerbevis for det samlede uddannelsesforløb, hvorefter den samlede varighed af et eventuelt praktikforløb blandt andet skal fremgå.

■ 4. Arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede

Der eksisterer en række arbejdsmarkedsuddannelser udviklet særligt til tosprogede. Disse arbejdsmarkedsuddannelser sigter mod en kompetenceudvikling hos deltageren, der ligger ud over behovet for kompetenceudvikling for deltagere med dansk som første sprog. Det gælder især i forhold til de sproglige forudsætninger for at kunne tilegne sig nye faglige kompetencer, og det gælder ofte også i forhold til, at den enkelte bliver bedre rustet til at kunne begå sig socialt og kulturelt inden for en branche og et konkret job.

4.1 Kort gennemgang af arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er ansvarlig for følgende tværgående og generelle arbejdsmarkedsuddannelser målrettet tosprogede:

Kode	Titel	Max. varighed*
45 572	Dansk som andetsprog for F/I, basis	40 dage
45 573	Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	40 dage
45 574	Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	40 dage
40 137	Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	10 dage

40 532	Introduktion til arbejdsmarkedsuddannelserne (F/I)	3 dage
40 533	Introduktion til et brancheområde (F/I)	40 dage
40 534	Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I)	40 dage
40 535	Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	3 dage

*Det er intentionen, at varigheden skal tilpasses, hvad der er behov for i den konkrete kontekst i forhold til at nå målet med uddannelsen – se afsnit om gennemførelse.

AMU-uddannelser målrettet tosprogede er mærket med forkortelsen F/I, da målgruppen, da de særlige tilbud blev udviklet, havde betegnelsen flygtninge og indvandrere. I forbindelse med den seneste ændring af AMU-loven skiftede målgruppen navn fra ”flygtninge og indvandrere” til ”tosprogede”, men flygtninge og indvandrere hører stadig herunder.

Indholdet i *uddannelserne i dansk som andetsprog* er rettet mod at understøtte deltagerne i, at de kan få et tilfredsstillende udbytte af den faglige uddannelse, som de eventuelt også deltager i. Derudover er det formålet, at deltagerne forbedrer deres dansksproglige kompetencer i forhold til at kunne varetage forskellige jobfunktioner og i forhold til at kunne begå sig på arbejdsmarkedet. Fagunderstøttende dansk som andetsprog kan kun udbydes i sammenhæng med et fagspecifikt kursus.

Introduktion til arbejdsmarkedsuddannelserne for tosprogede giver mulighed for at introducere, hvad arbejdsmarkedsuddannelserne er både praktisk og teoretisk.

Introduktion til et brancheområde for tosprogede er en uddannelse, som tilpasses det givne brancheområde. Der introduceres til fagområdet, så deltagerne på et indførende, eventuelt grundlæggende niveau kan anvende branchens almindeligt benyttede materialer, udstyr og arbejds teknikker. Derudover arbejdes der med branchens vilkår og arbejdspladskultur, det danske arbejdsmarkedssystem, uddannelsesmuligheder m.v.

Arbejdsmarked, it og jobsøgning for tosprogede lægger vægt på, at deltagerne får styrket nogle generelle kompetencer for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet. Det drejer sig blandt andet om med udgangspunkt i den relevante branche at have viden om væsentlige sider af det danske arbejds- og samfundsliv og om at kunne anvende it på et relevant niveau, samt forskellige jobsøgningsteknikker.

Introduktion til det danske arbejdsmarked for tosprogede giver mulighed for at styrke deltagernes evne til at agere på det danske arbejdsmarked gennem en øget viden om det danske arbejdsmarked, herunder formelle og uformelle regler, som finder anvendelse i dagligdagen på danske arbejdspladser.

Udover Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling kan de enkelte efteruddannelsesudvalg udvikle AMU-uddannelser målrettet tosprogede i forhold til behovet i deres brancheområde. På nuværende tidspunkt eksisterer der kun én AMU-uddannelse til tosprogede udviklet af et efteruddannelsesudvalg. Det er uddannelsen ”*Almen fødevarerbyggevejne for F/I*” (45 902 – max varighed på 5 dage).

Den fulde beskrivelse af uddannelserne kan læses på [UddannelsesGuiden](#).

BEMÆRK: I perioden 2015-2019 bortfalder deltagerbetalingen for beskæftigede på kurserne i dansk som andetsprog, hvis de tages i sammenhæng med et fagspecifikt kursus. Læs mere i [orienteringsbrevet](#) fra ministeriet fra d. 9. januar 2015.

4.2 Gennemførelse herunder særlige muligheder for afkortning

Der gælder samme muligheder for fleksible afholdelsesformer for AMU's særlige tilbud til tosprogede som for ordinær AMU. I den forbindelse skal der gøres opmærksom på, at undervisningen i AMU, med undtagelse af kurserne i dansk som andetsprog, kan foregå på andre sprog end dansk, hvis der er en efterspørgsel herpå, og der er de nødvendige lærer kvalifikationer. Det er op til uddannelsesinstitutionen, hvordan uddannelsen tilrettelægges på andre sprog end dansk.

Derudover er der mulighed for at gennemføre en uddannelse med brug af tolk, hvis læreren vurderer, at det ikke forstyrrer undervisningen unødigt. I forbindelse med en særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform som for eksempel tolkning, kan uddannelsesinstitutionen tillægge et ekstra beløb til deltagerbetalingen. Læs mere om tillægspris for særlig tilrettelæggelse i afsnit 4.8.1 i ["Vejledning til uddannelsesinstitutioner – vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser m.v."](#)

Hvor ordinære AMU-kurser er angivet i "normeret varighed", er de særlige AMU-kurser målrettet tosprogede angivet i "maximal varighed", og det er intentionen, at varigheden skal tilpasses, hvad der er behov for i den konkrete kontekst. Det betyder, at de særlige AMU-kurser målrettet tosprogede, der er angivet i maksimal varighed, kan afkortes kollektivt i stedet for individuelt, som det er kravet i forbindelse med afkortning af ordinære AMU-kurser. De særlige AMU-kurser for tosprogede kan altså afkortes for hold.

4.3 Lærerkvalifikationer

Undervisere, der underviser i dansk som andetsprog, skal have uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog eller tilsvarende kvalifikationer ([se AMU-bekendtgørelsen § 14, stk. 5](#)). Hvis AMU-udbyderen ikke selv har de nødvendige lærer kvalifikationer, kan der ansættes en lærer i dansk som andetsprog på timelærerbasis. Det kan for eksempel være lærere fra sprogcentre eller voksenuddannelsescentre (VUC). Alternativt kan man udlicitere gennemførelsen af kurset til en anden uddannelsesinstitution. Det tilstræbes, at det fra juli 2016 bliver muligt at udlicitere tværgående og generelle AMU-kurser, der er optaget i fælleskataloget, til godkendte sprogcentre.

Der er ikke specifikke krav til lærere i de andre AMU-uddannelser målrettet tosprogede, udover de kvalifikationskrav, der er til alle AMU-lærere, som beskrevet i § 14 i [bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelse m.v.](#)

Som det fremgår af bekendtgørelsen, er det den godkendte udbyder af AMU, der har ansvaret for lærernes kvalifikationer og for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering. I forbindelse med undervisning på AMU's særlige tilbud til tosprogede er det blandt andet vigtigt, at læreren har viden om deltagerne særlige forudsætninger og dansk kundskaber, og hvilke særlige udfordringer der er forbundet med at undervise tosprogede deltagere. Her kan blandt andet henvises til inspirationsmaterialet ["Gråzonesprog og klar tale i AMU"](#).

4.4 Individuel kompetencevurdering (IKV) målrettet tosprogede

Der eksisterer en variant af IKV, der er målrettet tosprogede. Den eneste forskel på den ordinære IKV og IKV målrettet tosprogede er, at IKV for tosprogede har en maximal varighed på 10 dage, mens den ordinære IKV har en maximal varighed på fem dage. Derudover er målgruppen for IKV for tosprogede udelukkende tosprogede, der mangler dokumentation for kompetencer erhvervet uden for Danmark. IKV for tosprogede har målkoden 40 081.